

2023

2023 YILI BUĞDAY DURUM DEĞERLENDİRME RAPORU

TARSUS TİCARET BORSASI

Meclis Başkanı'nın Sunuşu

Dünya genelinde çok farklı ve sürekli değişkenleri olan tarımsal üretime, gıda tüketimine şahit oluyoruz. Son yıllarda yaşanan süreçler, bizlere Türkiye'nin tarımın her alanında üretimini arttırması gerektiğini gösterdi.

Bu süreçte; bilimsel, teknik ve ekonomik esaslara uygun uygun alanda, uygun ürün üretiminin teşviki ve bu sisteminin tarımsal destekler ile ilişkilendirilerek uygulamaya konulması tarafımızdan sürekli önerilmektedir.

Sulanan alanlarda ürün kararı önceki yılki gelişmeler ve yılın gidişatına göre verilmekte, çoğunlukla toprak ve su kaynaklarının korunması ile uyumlu olmayan tercihlerde bulunduğu gibi, ekonomik üretim ilkelerinden de uzaklaşabilmektedir. Bu sistemin sadece buğday açısından değil farklı stratejik ürünler için bir üretim planı oluşturacağı, toprak ve su

kaynaklarının sürdürülebilirliğini sağlayacağı anlatılmıştır.

Buğdayda hasat başlamadan önce çiftçiyi korumak adına hububat ürünleri ithalatına yeniden gümrük vergisi getirildi. Resmi Gazete'de yayımlanan kararla birlikte buğday, arpa, mısır, durum buğdayı gibi hububat ürünlerinin ithalatında gümrük vergisi yüzde 130'a yükseltildi. Bu vergi oranı, pandemi ardından dünyada gıdada stok tutma eğilimi, hububatta önemli üreticiler Rusya ile Ukrayna arasındaki savaş ortamının yansımaları nedeniyle iç piyasayı korumak adına dönem dönem sıfırlanmıştı. Ancak farklı dönemlerde yüzde 70, 80 ve 130 olarak uygulanmıştı. Yüzde 130'luk bu uygulama, çiftçiyi korumak için güçlü bir mesaj veriyor. Bu kapsamda gümrük vergisi uygulaması 1 Mayıs itibarıyla yürürlükte olacak.

Türkiye'de geçen sezon 19.5 milyon tona yakın buğday üretimi yapılmıştı. Bu sezon 1 milyon daha fazla üretim bekleniyor. Türkiye'nin buğday üretimi tüketimi için yeterli.

Bir önceki sezonda Toprak Mahsulleri Ofisi'ne satılan ekmeçlik buğdayın alım fiyatı ton başına 6 bin 450 lira, ve Ton başına 1000 liralık primle toplamda 7 bin 450 liraya ulaştı.

Üreticimiz 7,5 -8 TL'si maliyetle ürettiği buğdayını , dünya piyasalarını da dikkate alarak açıklanacak fiyatı beklemekte.

Alım fiyatı dünya fiyatlarına göre açıklansa, buğday fiyatı geçen senenin çok altında kalacak.Çünkü dünya fiyatları düşük. Kaldı ki son yıllarda buğday ve arpa alım fiyatları

genellikle dünya fiyatlarının üzerinde açıklandı. Bu yıl da dünya fiyatlarının üzerinde olmasını bekliyoruz.

Üretim tahmini 20 milyon ton

Kurak geçen sonbahar ve kış aylarından sonra Mart ve Nisan yağışları buğday ve arpada bir toparlanmaya neden oldu ve üretimin buğdayda 20 milyon ton seviyesinde gerçekleşeceği tahmin ediliyor.

Üretim alanlarındaki artışın temel nedeni 2022 ürünü buğday ve arpaya verilen fiyat ve alım primi. Birçok ürüne göre buğday ve arpa üreticisine verilen fiyat üreticiyi memnun etti. Bu sene üreticiyi tatmin edecek bir fiyat olmazsa buğday ve arpadan da kaçış olur.

Özetle,

Hasat öncesi üretici buğday fiyatının açıklanmasını bekliyoruz. Ayrıca geçen yıl olduğu gibi alım priminin devam etmesi de beklentimiz.

Bu üretim sezonunda TMO'nun açıklayacağı fiyat başta buğday üreticileri olmak üzere hububat üreticilerinin emeklerinin karşılığını alacağı beklentimizi bir daha yineliyor, TMO'nun Dünya fiyatları ile uyumlu reel fiyat açıklaması, gerektiğinde bunun periyodik olarak güncellemesinin ve pirim uygulamasının arda da alım politikası olarak devam ettirilmesi de yine beklentimizdir.

2023 yılı üretim sezonu ve hasatların başlamasına az bir süre kala Buğday ile ilgili hazırladığımız bu raporda Dünya ve Türkiye de yaşanması muhtemel beklentilere yer vermeye çalıştık.

Bol ve bereketli bir sezon geçirmek dileğiyle.

Murat KAYA

Meclis Başkanı

GİRİŞ

RESMİ ABD HÜKÜMETİ POLİTİKASI BEYANI
(USDA FOREIGN AGRICULTURAL SERVICE TÜRKİYE RAPORU)

AMERİKAN TARIM BAKANLIĞI

TARIM SERVİSİ'NİN RAPORU

Türkiye'nin ithal ettiği buğdayın yaklaşık yüzde 70'i işlenerek un ve makarna olarak yeniden ihraç ediliyor.

Yıkıcı Depremlerin Türkiye'nin Tahıl Üretimi Üzerinde Sınırlı Etkisi Var

Şubat ayı başlarında, Türkiye'nin güneydoğusu, arkalarında ölüm ve yıkım bırakan iki yıkıcı depremlerle sarsıldı. 50.000'den fazla insan hayatını kaybetti, 3 milyon insan yerinden edildi ve hasarın maliyetinin 100 milyar dolardan fazla olduğu tahmin ediliyor.

11 İl'e yayılan deprem bölgesi, Türkiye'nin toplam tarımsal üretiminin önemli bir bölümünü oluştururken, hasar büyük ölçüde dört ilde (Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya) ve Gaziantep'in iki ilçesinde lokalize oldu.

Bu dört il, tahıl üretimi açısından 2022 resmi istatistiklerine göre, toplu olarak ülkenin buğday üretiminin yaklaşık yüzde 5'ini, arpanın yüzde 4'ünü ve mısırın yüzde 5'ini oluşturuyorlar;

2023/24 MY için bu dört ilde tahıl üretiminin düşmesi bekleniyor. Şu anda üretimdeki kesin kayıp bilinmemekle birlikte, Türkiye'nin genel tahıl üretimi üzerindeki beklenen etkinin ihmal edilebilir düzeyde olması da düşünülüyor.

Buğday Üretimi:

2023/24 sezonu için hasat edilen buğday alanının yıldan yıla 350.000 hektar (HA) artarak 7,15 milyon hektara çıkması bekleniyor. Bu tahmin, görece daha güçlü olan yerel buğday fiyatlarının, çiftçileri pamuk ve ayçiçeği yerine daha fazla buğday ekmeye sevk ettiği beklentisine dayanmaktadır.

Bununla birlikte, hasat edilecek alandaki büyük artışa rağmen, 2023/24 sezonundaki buğday üretiminin önceki yıla göre 19,50 milyon mt (MMT) seviyesinde kalacağı ve bunun 3,0 -3,05 Milyon tonunun durum buğdayı olması bekleniyor. Üretim hacimlerinde azalma ve hasat edilen alanda genişleme olan bu olgu, geçen Ekim'den Şubat'a kadar yağmur olmamasından kaynaklanan düşük verime bağlanmaktadır.

Geçen yaz Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), uluslararası buğday fiyatlarına daha yakın hale getirmek için 2022/23 MY yerli buğday alım fiyatını revize etti. TMO'nun satın alma fiyatı ise ekmeklik buğday için yurt içi ölçüt olan ve ABD Kışlık Sert Kırmızı buğdayla karşılaştırılabilir olan Anadolu Kırmızı Ekmeklik Sert Buğday (AKS) için o zamandan beri aynı, 6.450 TL/MT (391 \$/Ton) seviyesinde.

Pazar kaynaklarına göre, 2022/23 sezonunda TMO yaklaşık 4,0 MMT yerli buğday veya toplam üretimin yaklaşık dörtte birini satın aldı.

Buğday Tüketim;

2023/24 için buğday tüketiminin, yemlik buğdaya olan talebin düşmesi nedeniyle önceki yıla göre 100.000 Ton düşüşle 20,3 milyon ton olacağı tahmin ediliyor. 2023'te genel yem talebinin, küçükbaş hayvan stokları nedeniyle gevşemesi bekleniyor. Bu arada, tüketimin yaklaşık yüzde 90'ını oluşturan gıda da kullanılan buğdaya olan talebin ise sabit kalması bekleniyor.

Türkiye, kişi başına düşen bazda dünyanın en büyük ekmek tüketicilerinden biri olarak kabul ediliyor. Beslenmedeki önemi nedeniyle hükümet, ithal ve yerli buğday kullanarak ülkenin ekmek üretiminin %60 nı sübvansede ediyor.

Türkiye, un, makarna ve bisküvi vb. dahil olmak üzere çok çeşitli buğday ürünlerinden 24 milyon tondan fazla üretmektedir. Yıllık kapasitesi yaklaşık 33 milyon ton olan buğday fabrikaları depremden etkilenen ve hasar gören diğer fabrikaların genel un üretimini etkilemesi beklenmiyor. Diğer bir deyişle, depremden etkilenmeyen değirmenler, zarar gören tesislerin açığını kolaylıkla kapatabilecek.

Buğday Ticareti İthalatı:

2023/24 buğday ithalatının, yerel kullanım ve yeniden ihracata yönelik istikrarlı talep varsayılarak, önceki yıla göre değişmeden 10 Milyon Ton olarak tahmin ediliyor. İthal edilen buğdayın yaklaşık yüzde 70'i işlenerek un ve makarna olarak yeniden ihraç ediliyor.

TMO, iç pazar koşullarını istikrara kavuşturmak için 2022/23 sezonu için en az 3,5 Milyon ton ithal buğday için sözleşme yaptı ve bu, bu dönem için tahmin edilen toplam ithalatın üçte birini oluşturuyor.

Buğday	2021/2022		2022/2023		2023/2024	
	Haz.21		Haz.22		Haz.23	
Pazar Yılı Başlıyor	USDA Yetkilisi	Yeni posta	USDA Yetkilisi	Yeni posta	USDA Yetkilisi	Yeni posta
Türkiye						
Hasat Edilen Alan (1000 HA)	7050	7050	6800	6800	0	7.150
Başlangıç Stokları(1000 MT)	3730	3730	2237	2237	0	2.087
Üretim (1000 MT)	16000	16000	17250	17250	0	17.250
İthalatlarım(1000 MT)	9421	9421	10000	10000	0	10.000
TY İthalatı(1000 MT)	9555	9555	10000	10000	0	10.000
Toplam Arz (1000 MT)	29151	29151	29487	29487	0	29.337
İhracatım(1000 MT)	6714	6714	7000	7000	0	7.000
TY İhracat(1000 MT)	6646	6646	7000	7000	0	7.000
Yem ve Artık (1000 MT)	1400	1400	1500	1500	0	1.400
FSI Tüketimi (1000 MT)	18800	18800	18900	18900	0	18.900
Toplam Tüketim (1000 MT)	20200	20200	20400	20400	0	20.300
Kapanış Stokları(1000 MT)	2237	2237	2087	2087	0	2.037
Toplam Dağıtım (1000 MT)	29151	29151	29487	29487	0	29.337
Verim (MT/HA)	2,2695	2,2695	2,5368	2,5368	0	2,4126

(1000 HA) ,(1000 MT) ,(MT/HA)

MY = Pazarlama Yılı, her sütunun en üstünde listelenen ay ile başlar TY = Ticaret Yılı,

Buğday için tüm ülkeler için Temmuz'da başlar. TY 2023/2024 = Temmuz 2023 - Haziran 2024

Uluslararası Hububat Konseyinin son raporunda dünya toplam tahıl üretim projeksiyonu öngörüsünde;

Neredeyse tamamen daha büyük bir buğday tahmini nedeniyle, 2022/23 küresel toplam tahıl (buğday ve iri taneli tahıllar) üretimi için tahmin 2.252 milyon ton

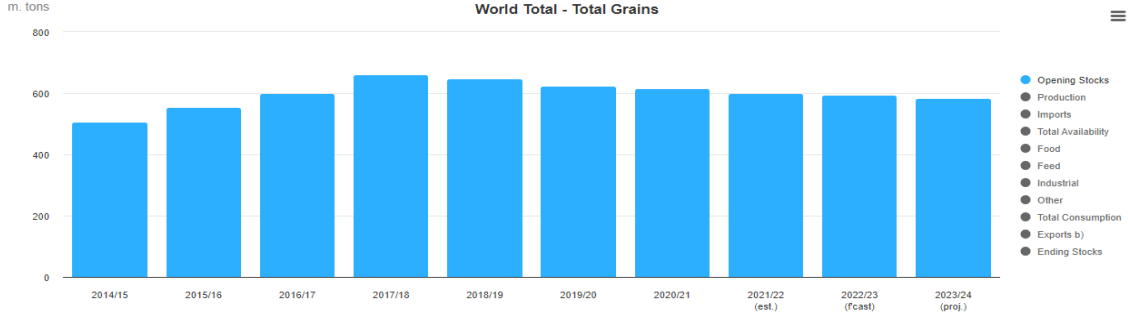
Tüketim görünümü, özellikle buğday için yapılan yukarı yönlü revizyona bağlı olarak 3 milyon ton arttı ve sezon sonu stokları (ilgili yerel pazarlama yıllarının toplamı), 584 milyon olarak belirlendi.

Arz ve Talep

Toplam Tahıl | Dünya Toplamı

şu tarihte: GMR 542 - 20/04/2023

M. ton	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22 (tahmini)	2022/23 (fcast)	2023/24 (proj.)
Açılış Hisseleri	507.7	554.2	598.9	662.3	649.0	622.8	615.5	601.3	595.5	584.2
Üretim	2091.5	2057.7	2190.5	2141.5	2144.6	2192.7	2227.7	2291.1	2252.3	2290.5
İthalat	322.1	345.8	352.8	369.9	364.7	396.7	425.8	423.9	408.4	407.4
Toplam Kullanılabilirlik	2599.1	2611.9	2789.4	2803.8	2793.6	2815.5	2843.3	2892.4	2847.8	2874.8
Yiyecek	677.3	677.4	703.0	712.7	720.6	731.6	745.4	750.8	752.9	759.6
Beslemek	903.1	879.2	945.2	959.1	964.3	991.6	1009.4	1040.7	1011.3	1030.7
Sanayi	337.6	343.2	356.7	366.9	368.5	356.9	359.9	369.1	365.5	369.0
Diğer	126.9	113.3	122.2	116.1	117.3	119.9	127.3	136.2	133.9	134.0
Toplam kullanım	2044.9	2013.1	2127.1	2154.8	2170.7	2200.0	2242.0	2296.8	2263.6	2293.3
İhracat b)	322.1	345.8	352.8	369.9	364.7	396.7	425.8	423.9	408.4	407.4
Kapanış Hisse Senetleri	554.2	598.9	662.3	649.0	622.8	615.5	601.3	595.5	584.2	581.4

a) İlgili pazarlama yılları. Buğday ve kaba taneler, pirinç hariç

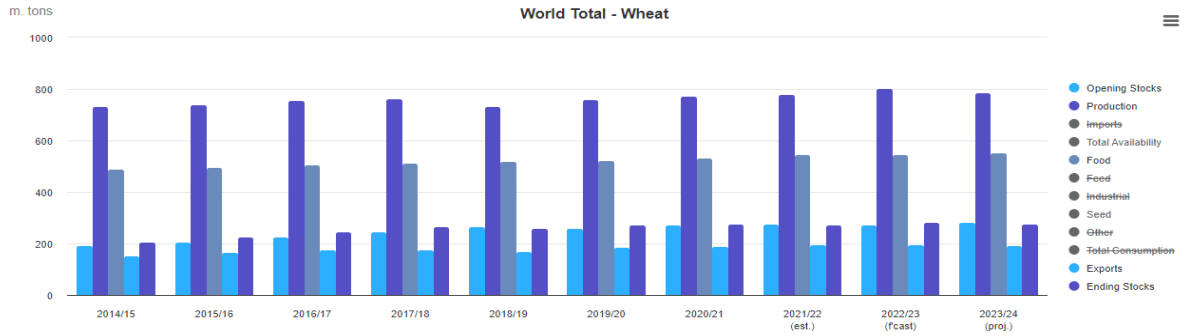
2023/24 toplam tahıl üretimi projeksiyonu, mısır ve arpadaki artışlar da dahil olmak üzere öncekine göre 7 milyon ton artarak 2.291 milyon tona yükseldi.

Tedarik artışı, çoğunlukla yem için daha büyük kullanım tarafında, ancak yine de 581 milyon ton olarak sabitlenen kapanış stokları için biraz daha büyük bir projeksiyon beklentisi var.

Arz ve Talep

Buğday | Dünya Toplamı

şu tarihte: GMR 542 - 20/04/2023

M. ton	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22 (tahmini)	2022/23 (fcast)	2023/24 (proj.)
Açılış Hisseleri	191.9	207.5	226.9	247.0	266.3	259.2	274.7	276.3	273.7	283.7
Üretim	732.2	739.7	757.0	761.7	732.1	760.8	773.7	780.9	803.0	787.3
İthalat	153.0	166.1	176.6	176.3	168.9	185.5	189.7	196.5	198.0	193.1
Toplam Kullanılabilirlik	924.0	947.2	983.9	1008.7	998.4	1020.0	1048.5	1057.2	1076.7	1071.0
Yiyecek	489.3	497.4	507.1	514.8	519.4	524.2	533.8	545.6	545.9	552.0
Beslemek	140.3	140.6	146.0	143.9	138.5	135.2	150.2	147.6	152.5	147.8
Sanayi	22.3	22.0	22.9	23.6	24.4	24.4	23.3	24.2	23.6	24.8
Tohum	35.8	35.8	36.5	36.3	36.5	37.1	37.9	38.2	37.9	37.6
Diğer	28.9	24.4	24.5	23.8	20.4	24.4	26.9	27.9	33.2	31.7
Toplam kullanım	716.5	720.3	736.9	742.4	739.2	745.3	772.2	783.5	793.0	794.0
İhracat	153.0	166.1	176.6	176.3	168.9	185.5	189.7	196.5	198.0	193.1
Kapanış Hisse Senetleri	207.5	226.9	247.0	266.3	259.2	274.7	276.3	273.7	283.7	277.0

a) İlgili pazarlama yılları. Buğday ve kaba taneler, pirinç hariç

Toplam buğday üretiminin 2022/23'de yıllık 803 milyon tonluk rekor bir seviyeye ulaşacağı tahmin edilirken, 2023/2024'de 5 milyon tonluk bir düşüş olacağı öngörüsünde,

BUĞDAY DÜNYA DURUMU 2025/26 YILLIK GÖRÜNÜM

	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26
Alan (milyon ha)	224	221	221	221	221	221
Üretim (m t)	765	782	792	802	812	822
Tüketim (m t)	752	769	786	797	807	817
Gıda	531	538	547	556	564	572
Besleme	138	146	152	154	155	156
Endüstri	23	23	23	23	23	23
Ticaret (, m t)	186	184	186	188	191	194
Stok (m t)	292	305	311	316	321	326

IGC 5 yıllık projeksiyon raporunda değişiklik yapmayıp, Dünya buğday ticaretinde ise geçen yıldan az fazla olarak **188 milyon ton civarında** olacağını öngörmektedir.

13. Buğday: Ticaret (ithalat)

m t	18/19	19/20 (est.)	20/21 (fcast)	25/26 (proj.)
EUROPE	8.1	7.0	11.6	8.7
CIS	7.5	7.7	7.6	7.7
N & C AMERICA	11.9	11.8	12.2	12.4
S AMERICA	14.9	15.3	15.2	16.4
Brazil	7.2	7.3	6.7	7.0
N E ASIA	25.2	30.7	26.3	26.7
Turkey	6.8	12.6	8.5	6.9
Saudi Arabia	3.1	3.6	3.1	3.7
SOUTH ASIA	9.0	11.4	13.3	12.5
Bangladesh	5.0	7.2	6.9	7.2
PACIFIC ASIA	41.3	45.2	46.3	49.5
China	3.2	6.6	7.8	5.0
Indonesia	10.9	10.6	10.8	12.5
Philippines	7.6	7.1	7.0	8.2
NORTH AFRICA	27.7	27.8	29.2	30.4
Egypt	12.4	12.7	12.8	14.7
SS AFRICA	21.3	26.2	24.1	28.7
Nigeria	4.7	5.3	5.2	5.9
World total	168.3	184.3	186.0	193.7

Konsey 5 yıllık öngörüsünde tüketimde yaşanacak artışı özetle;

Önümüzdeki beş yılda tüketim artışına neden olacak durumun Gıda kullanımındaki büyüme olduğu öngörüyor.

ULUSLARARASI HUBUBAT KONSEYİ,

IGC;SON RAPORU(NİSAN 2023)

ÜRETİM

2022/23 sezonu sonunda 803 milyon ton miktarda gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya buğday üretiminin, Temmuz 2022/Haziran 2023 döneminde, 16 Mart 2023 tarihli öngörüsünden değişmeden ancak 2022/23 sezonundan 16 milyon ton yüksek, **803 milyon ton** düzeyinde gerçekleşmesini beklediğini açıklamıştır..

TÜKETİM

IGC; 2022/23 sezonu sonunda 793 milyon ton miktarda gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya buğday tüketiminin, 2022/23 döneminde, Mart ayı öngörüsünden değişmeden ancak 2022/23 sezonundan 1 milyon ton yüksek, **794 milyon ton** düzeyinde olmasını beklemektedir.

TİCARET

Konsey; 2022/23 sezonu sonunda 198 milyon ton miktarda gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya buğday ticaretinin, 2022/23 döneminde, Mart ayı öngörüsünden 2 milyon ton ve 2021/22 sezonundan da 5 milyon ton düşük, **193 milyon ton** düzeyinde gerçekleşeceğini öngörmektedir.

STOK

IGC; 2022/23 sezonu sonunda 284 milyon ton miktarda gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya dönem sonu buğday stoklarının, 2022/23 döneminde, Mart ayı öngörüsünden 2 milyon ton ve 2022/23 sezonundan da 7 milyon ton düşük, **277 milyon ton** düzeyinde gerçekleşmesini beklemektedir.

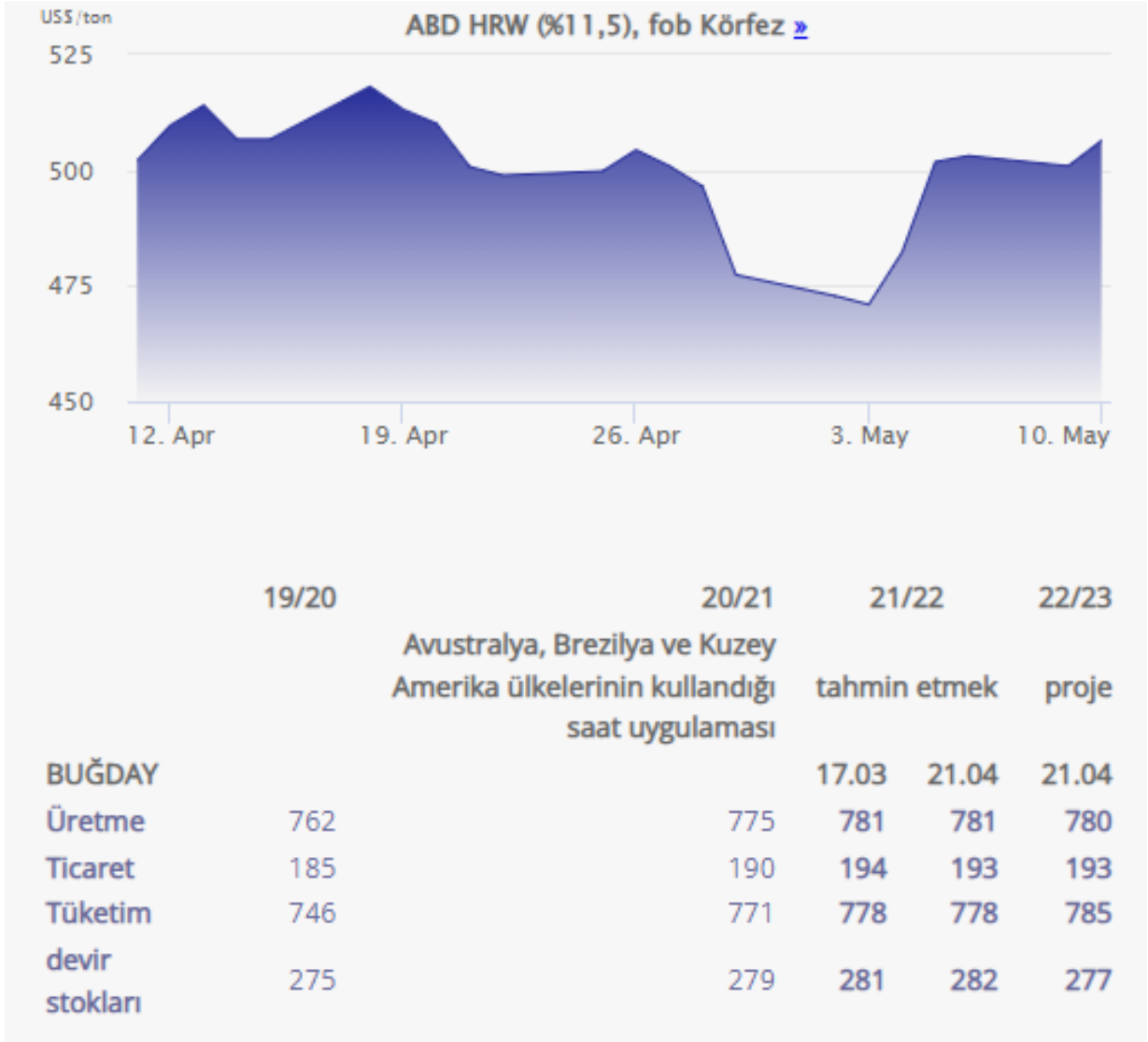
Dünya Buğday Durumu, milyon ton

	20/21	21/22	22/23	23/24	
				Öngörü	
			Tahmin	16 Mart	20 Nisan
Üretim	774	781	803	787	787
Tüketim	772	784	793	794	794
Ticaret	190	197	198	195	193
Stoklar	276	274	284	279	277

Kaynak: "International Grain Council". Londra, İngiltere

Konsey; başlıca ihracatçıların (AB, ABD, Arjantin, Avustralya, Kanada, Kazakistan, Rusya ve Ukrayna) 2022/23 sezonu sonunda 69 milyon ton miktarda gerçekleştiğini tahmin ettiği dönem sonu buğday stoklarının, 2022/23 döneminde, Mart ayı öngörüsünden 2 milyon ton yüksek ancak 2022/23 sezonundan 9 milyon ton yüksek, 60 milyon ton düzeyinde öngörüldüğünü açıklamıştır.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GIDA VE TARIM ÖRGÜTÜ

KAYNAK; <https://www.fao.org/worldfoodsituation/csdb/en/>

2023 mahsulleri için üretim görünümünü FAO "5 Mayıs 2023" tarihli raporunda "IGC"nin raporuna göre az farklılık gösteriyor.

FAO 05/05/2023 tarihinde yayınladığı Tahıl Arz ve Talep Özeti'nde 2023 yılı için dünya buğday üretim tahminini güncelledi.

Küresel üretim tahmini olan 785 milyon ton ile kayıtlardaki en büyük ikinci seviyeye ulaşırken, Avustralya ve Rusya Federasyonu'nun 2022'deki rekor üretimlerine kıyasla düşüş göstermeleri nedeniyle geçen sezona göre azaldı.

FAO, 2022/23 sezonunda dünya tahıl ticareti için daha önceki tahminini 472 milyon tona yükseltirken, bu rakam hala bir önceki sezondaki rekor seviyesinin yüzde 2.2 civarında altında bulunuyor. Küresel buğday ticaretinin yüzde 2.3 oranında artacağı tahmin edilirken, iri taneli tahıllarda küresel ticaretin yüzde 5.5 oranında artacağı öngörülüyor.

2 780 milyon ton ile 2022/23 dünya tahıl kullanımı tahmini önceki aydan bu yana 1,2 milyon ton arttı, ancak yine de 2021/22 seviyesinden yüzde 0,7'lik bir düşüşe işaret ediyor. Bu ayki yukarı yönlü revizyon, çoğunlukla, 2021/22'ye göre yüzde 1,0 artışla 782 milyon tona sabitlenen küresel buğday kullanım tahminindeki 1,4 milyon tonluk artıştan kaynaklanıyor. Hükümet tarafından stokların açıklanmasının ardından Hindistan'da daha yüksek kullanım ve Avrupa Birliği'nde buğdayın daha güçlü yemlik kullanımı, bu ayki artışın arkasındaki ana itici güçler.

FAO'nun dünya tahıl stokları için tahmini 2023 sezonunun kapanışında, önceki tahminden bu yana 4,9 milyon ton artışla, ancak açılış seviyelerinin hala yüzde 0,2 altında, 855 milyon tonda bulunuyor. En son tahminlere göre, 2022/23 küresel tahıl stok kullanım oranı, 2021/22'deki yüzde 30,8'den biraz düşerek yüzde 29,8 olacak, ancak yine de küresel olarak nispeten rahat bir arz seviyesini gösteriyor.

Daha yüksek üretim nedeniyle Kazakistan'ın buğday stoklarında yapılan yukarı yönlü revizyonlar, Rusya Federasyonu'ndaki buğday stoklarındaki aşağı yönlü revizyonları dengeleyerek, küresel buğday stokları tahminini bu ay açılış seviyelerinden yüzde 5,2 artışla 310 milyon ton olarak neredeyse değiştirmeden tuttu.

Dünya ticareti 2022/23'te tahıllarda, geçen ayki tahmine göre 2,6 milyon ton artışla 472 milyon ton olarak tahmin ediliyor, ancak yine de 2021/22 rekor seviyesinin yüzde 2,2 altında. 200 milyon tonluk rekor bir rekorla sabitlenen 2022/23 (Temmuz/Haziran) küresel buğday ticareti tahmini, 2021/22 seviyesinin %2,3 üzerinde bir artışa işaret ediyor. Tahmin bu ay marjinal olarak yükseltildi, ağırlıklı olarak Rusya Federasyonu'nun satışlarının beklenenden daha yüksek olmasına atfedildi. Avrupa Birliği tarafından devam eden alımlar ve Çin tarafından yapılan ithalatta artış (her ikisi de çoğunlukla yerel yem talebini karşılamak için). Bu yukarı yönlü revizyonlar, Hindistan'dan beklenen ihracat için not indirimlerine ağır basıyor. ve Bangladeş (Hindistan'dan yapılan daha küçük ihracatlarla bağlantılı) ve Mısır tarafından yapılan ithalat.

FAO 'nun 2023 mahsulleri için üretim görünümü

FAO'nun 2023'teki dünya buğday üretimine ilişkin son tahmini, Nisan ayında yayınlanan bir önceki rakamdan neredeyse hiç değişmedi. 785 milyon ton olarak tahmin edilen dünya üretimi, 2023'te kaydedilen en büyük ikinci verim olacak. Avrupa'da, Nisan ayında çoğu ülkede şiddetli yağışlar, toprak nem seviyelerini yükseltti ve 2023 buğday mahsulünün verim beklentilerini yükseltti. Sonuç olarak, Avrupa Birliği için üretim tahmini hafifçe yükseltilerek 139,5 milyon tona yükseltildi, ancak genel üretim beklentileri, İspanya ve Portekiz'deki yağış açıklarının etkileriyle hâlâ sınırlanıyor. Rusya Federasyonu'nda, iyi dağılmış yağış nedeniyle mahsul koşulları genel olarak elverişli durumda. Bununla birlikte, toplam buğday ekimlerinde beklenen kesintiye dayalı olarak, üretim, 2022'deki rekor seviyeye göre 2023'te yaklaşık 83 milyon tonda sabitlenmeye devam ediyor. Ukrayna'da, buğday mahsulleri için elverişli olan bazı hava iyileştirmelerine rağmen, şimdi ikinci yılında olan savaşın geniş etkileri, buğday alanında önemli bir azalmaya yol açtı ve 2023 üretiminin beş-yılın çok altında olacağı öngörülüyor. yıl ortalaması. Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı'nda, buğday mahsulü koşullarının elverişli olduğu bildiriliyor ve yıldan yıla daha geniş bir alanı hesaba katıyor, 2023'te bir başka tampon üretim öngörülüyor. Amerika Birleşik Devletleri'nde, yaygın yağışların etkileri kıtlıklar, ortalama seviyelere kıyasla daha düşük mahsul koşullarına yol açarak daha yüksek terk oranları ve daha düşük verim riskini artırdı. Üretim, şu anda hala 51 milyon tonda sabitlenmiş durumda ve bu, esasen ekimlerdeki artışla destekleniyor. Hindistan'da, Bazı yerel mahsul kayıplarına neden olan sıcak hava dalgalarının ve fırtınaların olumsuz etkilerine rağmen, buğday hasadının, esasen rekora yakın ekimlere dayanarak beş yıllık ortalamayı aşacağı tahmin ediliyor. Hasat hala beş yıllık ortalamanın üzerinde sabitlenmiş olsa da, girdilere sınırlı erişim verimi azaltabileceğinden, Pakistan'da üretim beklentileri marjinal olarak düşürüldü. Yakın Doğu Asya ülkelerinde, Türkiye'deki 2023 buğday üretimi tahmini, daha küçük bir hasat alanıyla sonuçlanması beklenen tarımsal altyapı ve ekipmanlara verilen deprem hasarlarını yansıtacak şekilde ılımlı bir şekilde düşürüldü. Kuzey Afrika'da, kuraklık koşulları Cezayir, Tunus ve Fas'ta buğday verimini azalttı ve 2023'te ortalamanın altında hasat olacağı tahmin ediliyor. buğday hasadının beş yıllık ortalamayı aşacağı tahmin ediliyor ve esas olarak rekora yakın ekimler söz konusu. Hasat hala beş yıllık ortalamanın üzerinde sabitlenmiş olsa da, girdilere sınırlı erişim verimi azaltabileceğinden, Pakistan'da üretim beklentileri marjinal olarak düşürüldü. Yakın Doğu Asya ülkelerinde, Türkiye'deki 2023 buğday üretimi tahmini, daha küçük bir hasat alanıyla sonuçlanması beklenen tarımsal altyapı ve ekipmanlara verilen deprem hasarlarını yansıtacak şekilde ılımlı bir şekilde düşürüldü. Kuzey Afrika'da, kuraklık koşulları Cezayir, Tunus ve Fas'ta buğday verimini azalttı ve 2023'te ortalamanın altında hasat olacağı tahmin ediliyor. buğday hasadının beş yıllık ortalamayı aşacağı tahmin ediliyor ve esas olarak rekora yakın ekimler söz konusu. Hasat hala beş yıllık ortalamanın üzerinde sabitlenmiş olsa da, girdilere sınırlı erişim verimi azaltabileceğinden, Pakistan'da üretim beklentileri marjinal olarak düşürüldü. Yakın Doğu Asya ülkelerinde, Türkiye'deki 2023 buğday üretimi tahmini, daha küçük bir hasat alanıyla sonuçlanması beklenen tarımsal altyapı ve ekipmanlara verilen deprem hasarlarını yansıtacak şekilde ılımlı bir şekilde düşürüldü. Kuzey Afrika'da, kuraklık koşulları Cezayir, Tunus ve Fas'ta buğday verimini azalttı ve 2023'te ortalamanın altında hasat olacağı tahmin ediliyor. girdilere sınırlı erişim, hasatın hala beş yıllık ortalamanın üzerinde olmasına rağmen, verimi azaltabilir. Yakın Doğu Asya ülkelerinde, Türkiye'deki 2023 buğday üretimi tahmini, daha küçük bir hasat alanıyla sonuçlanması beklenen tarımsal altyapı ve

ekipmanlara verilen deprem hasarlarını yansıtabilecek şekilde ılımlı bir şekilde düşürüldü. Kuzey Afrika'da, kuraklık koşulları Cezayir, Tunus ve Fas'ta buğday verimini azalttı ve 2023'te ortalamanın altında hasat olacağı tahmin ediliyor. girdilere sınırlı erişim, hasatın hala beş yıllık ortalamanın üzerinde olmasına rağmen, verimi azaltabilir. Yakın Doğu Asya ülkelerinde, Türkiye'deki 2023 buğday üretimi tahmini, daha küçük bir hasat alanıyla sonuçlanması beklenen tarımsal altyapı ve ekipmanlara verilen deprem hasarlarını yansıtabilecek şekilde ılımlı bir şekilde düşürüldü. Kuzey Afrika'da, kuraklık koşulları Cezayir, Tunus ve Fas'ta buğday verimini azalttı ve 2023'te ortalamanın altında hasat olacağı tahmin ediliyor.

Güney yarımkürede, Arjantin'deki uzun süreli kurak koşullar ve sıcak hava dalgaları, geç ekilen mahsullerin mısır verimi beklentilerini aşırdı ve ülkenin 2023'teki toplam üretiminin ortalamanın altına düşeceği tahmin ediliyor. Brezilya'da mısır görünümü olumlu, tüm zamanların en yüksek alanı ve genel olarak elverişli hava koşullarına dayanıyor ve üretimin 2023'te rekor bir zirveye ulaşması bekleniyor. Güney Afrika'da devam eden elverişli hava koşulları verim beklentilerini destekledi ve üretim resmi olarak tahmin ediliyor rekordaki en yüksek ikinci olmak.

<https://www.igc.int/en/markets/marketinfo-sd.aspx> , <https://www.fao.org/worldfoodsituation/csdb/en/>
(Bu veriler; FAO'nun Çıkış tarihi : 05/05/2023 tarihinde yayınlandı)

ULUSAL HUBUBAT KONSEYİ RAPORU

2023 ÜRETİM YILI BUĞDAY DEĞERLENDİRME RAPORU (ÖZET)

Bu üretim yılında 2022 yılı Sonbaharında Güneydoğu Anadolu Bölgesi hariç (uzun yıllar ortalamasına göre %12 artış) tüm bölgelerde yağış düşüşü yaşanmıştır. Sonbaharda yağış düşüşünün en belirgin olduğu bölgeler Marmara ve Ege Bölgeleri olmuştur (sırasıyla; %54 ve %50 azalma). Diğer Bölgelerde ise sonbahardaki yağış düşüşü %15 (Karadeniz Bölgesi) ve %29 (Akdeniz Bölgesi) arasında değişmiştir.

Sonbahardaki görülen yağış eksikliği Kış mevsiminde devamı ederek belirginleşmiştir. Ülke genelinde son 63 yılın en düşük yağışlı ikinci Kış mevsimi yaşanmıştır. Kışın en fazla yağış azalışı İç Anadolu Bölgesinde (%55) meydana gelirken, bu bölgeyi Akdeniz, Güneydoğu, Doğu Anadolu, Marmara ve Ege Bölgeleri izlemiştir (sırasıyla; %51, %50, %48, %44 ve %40 azalma). Karadeniz Bölgesinde Kış mevsiminde yağış azalışı daha düşük düzeyde (%22) kalmıştır.

Düşük yağış alınan Sonbahar ve Kış mevsiminden sonra, Ülke geneli Mart ayı yağışları yükselişe geçmiş, 96 mm yağış kaydedilmiş, uzun yıllar ortalamasının ve geçen üretim yılının oldukça üzerinde olmuştur

(sırasıyla; %56 ve %27). Mart ayı bu yağış miktarı ile son 27 yılın en yağışlı Mart ayı olarak dikkat çekmiştir.

Ülke genelinde yüksek yağışlı Mart ayını takiben, yağışların Nisan ayında da devam etmesi, rekolte beklentisinde daha olumlu bir havanın oluşumuna katkı sunmaktadır.

Marmara Bölgesi;

Bölge kısıtlı yağış alınan Sonbahar ve Kışın ardından, daha yağışlı bir Mart ayı geçirmiş, yağış eğilimi Nisan ayında da devam etmiştir. Yağışın altı aylık gelişme döneminde önemli buğday üretim merkezlerine sahip Trakya'da bölge genelinin de altında olması rekolte açısından riski artırmakla birlikte, yağışlı geçen Mart ve Nisan periyodu toparlanmaya katkı sağlamaktadır.

Ege Bölgesi; Altı aylık bitki gelişim döneminde 301 mm yağış düşmüş, uzun yıllar ortalamasına göre %31, geçen üretim yılına göre %29 azalma olduğu kaydedilmiştir.

Bölge Marmara Bölgesine benzer şekilde Sonbahar ve Kış aylarında düşük yağış almıştır. Mart ve Nisan ayında yağışlı geçmesi dikkati çekmiş ve rekolte beklentilerine olumlu yansımıştır.

Akdeniz Bölgesi; 2022-2023 üretim yılı 6 aylık dönemde bölgede 352 mm yağış kaydedilmiş, bu miktarın uzun yıllar ortalaması ve geçen üretim yılının sırasıyla %31 ve %40 altında olduğu hesaplanmıştır. Bölge genelindeki yağış eksikliğinin Mersin, Osmaniye ve Hatay illerinde daha belirgin olduğu dikkati çekmektedir.

Yağışların Sonbahar ve Kış mevsimlerindeki düşüklüğüne karşılık, gelişme açısından kritik bir ay olan Mart ve Nisan ayındaki belirgin yükseliş (%52), rekolte açısından önemli görülmüş, rekolte yükseliş eğilimini koruması olumlu beklentiyi güçlendirmiştir.

Bölge asrın felaketinin merkezi konumunun da içerisinde bulunduğu birçok ili barındırmaktadır. Bunlar arasında önemli buğday üretim alanlarına sahip; Kahramanmaraş, Hatay, Adana ve Osmaniye de bulunmaktadır. Bu illerde deprem felaketinden kırsalın da fazlaca etkilenmesi bakım işlerinde aksama riski oluşturmuştur. Ancak her koşulda üretime devam iradesi

gösteren çiftçimizin gayretleri, devletimizin milletle kaynaşması sonucu bu riskin minimize edildiği gözlemlenmektedir.

İç Anadolu Bölgesi; Bu üretim yılında bölge 173 mm yağış almış, uzun yıllar ortalamasının %26 ve geçen üretim yılının %27 altında olmuştur. Özellikle Niğde ilindeki yağış azalması bölge ortalamasının oldukça altında gerçekleşmiştir.

Kurak geçen Sonbahar ve Kış mevsiminden sonra, Mart ayında yağışlarda oldukça etkili bir yükseliş olmuş (%80), son 63 yılın en yağışlı Mart ayı olarak kayıtlara geçmiştir. Nisanda yağışlı geçen bölgede, Mayıs yağışları rekoru belirleyici olacaktır.

Doğu Anadolu Bölgesi; Sonbahar yağış azlığının nispi olarak daha düşük olmasına karşılık, Kış yağışlarının en fazla azaldığı bölgeler arasında yer almıştır. Buna karşılık bölge Mart ve Nisan ayında yağışı en fazla artan (%56) bölgeler arasında yer almış, Nisan yağışları da devam eğiliminde olmuştur. Bölgenin ekolojik koşulları gereği Mayıs ve Haziran aylarının yağışları da önemli olduğundan, buğday rekoltesi açısından bir değerlendirme erken görülmektedir. Ayrıca Elazığ ve Malatya dışında buğday üretimi açısından önemli birçok ilde yağış düşüklüğünün belirgin olması da bölgenin rekolte beklentisi üzerinde baskı oluşturmaktadır.

Bölgenin yüksek kesimlerinde mart ayındaki yağışlar bitki çıkış ve gelişimine olumlu yansımıştır. Yazlık ekilişler de başlamış, devam etmektedir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi; Yağış dağılımının illere göre farklılığı dikkat çekmiş, önemli buğday üretim alanlarına sahip Adıyaman ve Şanlıurfa illerinde yağış düşüklüğü kaydedilmemiştir.

Mart ve Nisan ayı oldukça fazla yağış alan (%79) bölgede, Bölge buğday üretim rekoltesi açısından olumlu görünümünü korumakla birlikte, 6 Şubatta vuku bulan asrın felaketinden fazlaca etkilenmesi bakım işlerindeki aksama yönündeki tereddütleri de beraberinde getirmektedir.

Özellikle Diyarbakır'da soğuklarla ilişkili görülen sararmaların, artan sıcaklıkla atlatıldığı gözlemlenmiştir. Gaziantep'te dolu yağışlarının lokal zarar oluşturduğu anlaşılmıştır.

TESPİT, DEĞERLENDİRME, TAHMİN VE ÖNERİLER

- Ülke genelinde bölgelere göre değişkenlik göstermekle birlikte, buğday rekoltesi üzerine Nisan ve Mayıs ayı yağışları belirleyici olacaktır (Doğu Anadolu'da ilaveten Haziran yağışları).

- Asrın felaketi hepsi önemli buğday üretim merkezleri olan 11 ilde gerçekleşmiştir. Bu illerde deprem felaketinden kırsalın da fazlaca etkilenmesi buğdayda bakım işlerinde aksama riski oluşturmuştur. Ancak her koşulda üretime devam iradesi gösteren çiftçimizin gayretleri, devletimizin milletle kaynaşması sonucu bu riskin minimize edildiği gözlemlenmektedir. Buğday rekoltesi üzerinde afetin de belirli ölçüde belirleyici olacağı değerlendirilmektedir.

- Buğday ekim alanı UHK 2022 rekolte tahmin raporlarında 7,1 milyon ha olarak öngörülmüştü. TUİK raporunda ise Buğday ekim alanı 6,6 milyon hektar olarak belirtilmiştir. Bu üretim yılında Dünya ekmeklik buğday ton fiyatının 300 doların altına düştüğü göz önüne alındığında, ülkemiz buğday müdahale fiyatının, fark ödemesi ile birlikte bu fiyatlarla entegre olmuş olduğu, hatta üzerinde çıktığı anlaşılmaktadır.

Girdi maliyetlerindeki artışı dikkate alınarak verilen bu fiyat ve artırılan tarımsal destekler üretici memnuniyetine yansımış ve kışlık ve yazlık buğday ekimlerinde artış olarak kendini gösterdiği değerlendirilmektedir. UHK ve TUİK buğday ekim alanları normalize edilerek yapılan değerlendirme ile, 2022-2023 üretim yılında 7,3 milyon hektar buğday ekilişinin olduğu öngörülmektedir. Bu ekim alanı göz önüne alındığında, iklim kaynaklı ortalama birim alan veriminde bir miktar kayıp olsa bile, ekim alanındaki artışın bunu telafi edebileceği öngörüsü ile buğday rekoltesinin geçen seneki üretim düzeyi olan 20 milyon ton civarında ulaşabileceği beklentimizi muhafaza etmekteyiz.

- Geçen üretim yılında uygulandığı üzere, bu üretim yılında da TMO'nun hasat öncesi dünya fiyatları ile uyumlu, ancak girdi maliyetlerindeki artışı dikkate alan gerçekçi bir müdahale alım fiyatı belirlemesi önerinin ötesinde bir gereklilik olarak görülmektedir. Ayrıca, fark ödemesi uygulamasına devam edilmesini ve tarımsal desteklerin sürdürülebilirlik dikkate alarak güncellenmesini beklemekteyiz.

- Buğday üretimini de yakından ilgilendiren “Orman Kanunu ve bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 422 Sayılı Kanun” hakkında değerlendirme raporumuz yayınlanmış ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bu önemli yasa ile ilgili uygulama usul ve esaslarının şüphesiz çıkarılacak yönetmelik ve kararnamelerle çerçevesi oluşturulacağından, bu düzenlemeler yapılırken raporumuzdaki önerilerden yararlanılmasını önemli görmekteyiz. Özellikle farklı raporlarımızda da yer bulmuş olan; havzalar arası su transferi, sulama birlik ve kooperatif alanlarının alt yapılarının rehabilitasyonu, arazi toplulaştırmada bütüncül yaklaşım, basınçlı sulama sistemlerinin otomasyon dahil yaygınlaştırılması şeklinde sıraladığımız önerilerimizin hayati önemdeki kanun çerçevesinde uygulamaya alınması beklentilerimizin başında yer almaktadır.

KAYNAKLAR;

<https://www.tarim.gov.tr/>
<https://gain.fas.usda.gov/#/search>
<http://www.uhk.org.tr/>
<http://www.cmegroup.com/>
<https://gain.fas.usda.gov/>
<https://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/production.pdf>
<http://www.igc.int/downloads/gmrsummary/gmrsumme.pdf>
<http://www.fao.org/>
<https://www.igc.int/en/markets/marketinfo-forecasts.aspx>
<https://www.igc.int/en/markets/marketinfo-sd.aspx>
<https://gain.fas.usda.gov/Lists/Advanced%20Search/AllItems.aspx>
<https://www.igc.int/en/markets/marketinfo-sd.aspx>
<http://www.cmegroup.com/trading/agricultural/wheat-reports.htm>
<https://www.cmegroup.com/trading/agricultural/>

